

آیا جزوه را از سایت ما دانلود کرده اید؟

کتابخانه الکترونیکی PNUEB

پیام نوری ها بستاپید

مزایای عضویت در کتابخانه PNUEB :

دانلود رایگان و نامحدود خلاصه درس و جزوه

دانلود رایگان و نامحدود حل المسائل و راهنمای

دانلود کتابچه نمونه سوالات دروس مختلف پیام نور با جواب

WWW.PNUEB.COM

کتابچه نمونه سوالات چیست:

سایت ما اقتدار دارد برای اولین بار در ایران توانسته است کتابچه نمونه سوالات تمام دروس پیام نور که هر یک حاوی تمامی آزمون های برگزار شده پیام نور (تمامی نیمسالهای موجود **حتی امکان** با جواب) را در یک فایل به نام کتابچه جمع آوری کند و هر ترم نیز آن را آپدیت نماید.

مراحل ساخت یک کتابچه نمونه سوال

(برای آشنایی با رحالت بسیار زیاد تولید آن در هر ترم) :

دسته بندی فایلها - سرچ بر اساس کد درس - چسباندن سوال و جواب - پیدا کردن یک درس در نیمسالهای مختلف و چسباندن به کتابچه همان درس - چسباندن نیمسالهای مختلف یک درس به یکدیگر - وارد کردن اطلاعات تک تک نیمسالها در سایت - آپلود کتابچه و خیلی موارد دیگر.

همچنین با توجه به تغییرات کدهای درسی دانشگاه (ستثنایات زیادی در سافت کتابچه بوجود می آید که کار سافت کتابچه را بسیار پیچیده می کند .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www*PNUEB*

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانہ الکترونیک پیام نور.....

كتابخانه الکترونیکی
PNUEB

WWW.PNUEB.COM

نکات و مطالب مهم درس

روانشناصی کار

(ویژه دانشجویان رشته حسابداری)

تهیه و تنظیم: محمود هرمزی

Payam Noor University Ebook

PNUeb

كتابخانه الکترونیکی پیام نور

منبع:

عنوان: روانشناسی کار

(کاربرد روانشناسی در کار، سازمان و مدیریت)

تألیف: دکتر محمود ساعتچی

ناشر: موسسه نشر ویرایش

نوبت چاپ: پنجم، پاییز ۱۳۸۳

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پیام نور

فصل اول

مطالعه علمی رفتار

و

فرایند های ذهنی موجود زنده

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پام نور

تعریف روانشناسی

روانشناسی علمی است که به مطالعه رفتار و فرایند های ذهنی

موجود زنده می پردازد.

رشته های روانشناسی

رشته های روانشناسی را می توان به دو گروه بزرگ تقسیم کرد:

۱- رشته های بنیادی

۲- رشته های کاربردی

رشته های بنیادی روانشناسی

برخی رشته های بنیادی روانشناسی عبارتند از:

روانشناسی یادگیری

روانشناسی شخصیت

روانشناسی آزمایشی

روانشناسی شناختی

روانشناسی یادگیری

روانشناسی یادگیری شاخه‌ای از روانشناسی است که به مطالعه

چگونگی و چرایی یادگیری می‌پردازد.

روانشناسی شخصیت

روانشناسی شخصیت شاخه ای از روانشناسی است که به مطالعه صفات و پویاییهای شخصیتی، تهیه و تدوین نظریه های شخصیت و آزمون ها برای ارزیابی صفات شخصیتی می پردازد.

رشته های کاربردی روانشناسی

برخی رشته های کاربردی روانشناسی عبارتند از:

روانشناسی کار

روانشناسی بهره وری

روانشناسی صنعتی- سازمانی

روانشناسی مصرف کننده/ مشتری

روانشناسی صنعتی- سازمانی

روانشناسی صنعتی- سازمانی شاخه ای از روانشناسی است که به کاربرد نظریه ها و روش های روانشناسی برای حل مشکلات مربوط به تعامل فرد با سازمان می پردازد.

روانشناسی بهره وری

روانشناسی بهره وری شاخه‌ای از روانشناسی است که چگونگی به کارگیری اصول و یافته‌های روانشناسی را به منظور شناخت عوامل انسانی موثر بر دستیابی به بهره وری بهینه شغلی و سازمانی ارائه می‌دهد.

هدفهای روانشناسی

هدفهای روانشناسی عبارتند از:
توصیف،
فهم و درک،
پیش بینی،
و کنترل رفتار موجود زنده

سابقه تاریخی روانشناسی

ویلهلم وونت با تشکیل اولین آزمایشگاه روانشناسی در دانشگاه لایپزیک آلمان زمینه استقلال علمی روانشناسی از فلسفه را فراهم کرد.

مکاتب بزرگ روانشناسی

در جریان رشد روانشناسی چندین مکتب و نظام
روانشناسی شکل گرفتند:

روانکاوی

ساخت گرایی

کنش گرایی

رفتارگرایی

گشتالت

انسانی

روش تحقیق در روانشناسی

در تحقیقات روانشناسی، همانند سایر علوم دیگر، عوامل اصلی و مهم تحقیق عبارتند از:

مشاهده

تعريف مشکل

ارائه فرضیه

جمع آوری مدارک و شواهد

آزمون فرضیه

انتشار نتایج تحقیق

شکل دهیه یک نظری

فصل دوم

تاریخچه، تعریف و قلمرو روانشناسی کار

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور

تعريف روانشناسی کار

روانشناسی کار رشته ای از روانشناسی است که رفتار آدمی در رابطه با کار را مورد مطالعه قرار می دهد.

هدف اصلی روانشناسی کار

هدف اصلی روانشناس کار

هدف اصلی روانشناس کار، مطالعه و کاربرد آن دسته از اصول و یافته های علم روانشناسی است که در رابطه بین انسان و کار او اثر می گذارد.

قلمرو روانشناسی کار

قلمرو روانشناسی کار

قلمرو روانشناسی کار به دو زمینه مربوط می شود:

- ۱ - کار و ارتباطی که با رفتار آدمی دارد را مطالعه و بررسی می کند
- ۲ - قوانین و یافته های روانشناسی را برای به حداقل رساندن مشکلات انسان در جریان کار، به کار می بندد

کوشش اصلی روانشناس کار

کوشش اصلی روانشناس کار

کوشش اصلی روانشناس کار در شش بند خلاصه می شود:

- ۱- هر سازمانی تولیدی یا خدماتی به تولید آن دسته از کالاهای و خدمات بپردازد که او لا نیازهای معقول آدمی را تامین کند ثانیاً، رفاه جسمی و ارزش‌های شخصی و انسانی مردم را مورد توجه قرار می دهد

-۲

کوشش اصلی روانشناس کار

-۱

۲- کارآیی و اثر بخشی فعالیت کارکنان سازمان ها در تولید و توزیع کالاهای خدمات، افزایش یابد

-۳

کوشش اصلی روانشناس کار

۱
۲

۳- شرایطی فراهم شود تا کارکنان سازمان ها با اعتقاد و علاقه به
فعالیت بپردازند

۳

کوشش اصلی روانشناس کار

۱-
۲-
۳-

۴- ارزشهای شخصی و انسانی کارکنان محفوظ بماند و
ایمنی کارکنان در زمینه سلامت جسمی و روانی تامین
شود

۵-

کوشش اصلی روانشناس کار

۱
۲
۳
۴

۵- بهداشت روانی کارکنان سازمانها تامین شود و رشد و بالندگی شخصیت آنان همراه با افزایش کارآیی و اثر بخشی فعالیتشان، مورد نظر قرار گیرد

۶

کوشش اصلی روانشناس کار

۱
۲
۳
۴
۵

۶- مسائل انسانی در محیط کار حل شود و یا به حداقل برسد

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور

رابطه روانشناسی کار و روانشناسی صنعتی- سازمانی

روانشناسی کار و روانشناسی صنعتی- سازمانی از لحاظ موضوع و تعریف شبیه هم هستند، اما روانشناسان اروپایی، عنوان روانشناسی کار را ترجیح می دهند.

زمینه کاربرد روانشناسی در محیط کار

یافته های روانشناسی در زمینه های زیر در محیط کار به کار می روند:

- ۱- تجزیه و تحلیل شغل
- ۲- تهیه و میزان کردن آزمونهای استخدامی
- ۳- اجرای آزمونها
- ۴- اجرای جلسات مصاحبه استخدامی
- ۵- طراحی برنامه های آموزش قبل و ضمن خدمت

زمینه کاربرد روانشناسی در محیط کار

- ۶- ارزشیابی رفتار شغلی کارکنان
- ۷- تعیین الگوهای انگیزشی و برانگیختن کارکنان
- ۸- بررسی اثر عوامل مختلف سازمانی بر رفتار کارکنان
- ۹- طراحی ماشین آلات و ابزار
- ۱۰- شناسایی عوامل موثر در حوادث سازمانی

- ۱۱ -

زمینه کاربرد روانشناسی در محیط کار

- ۱۱ - طراحی برنامه های آموزش مدیران
- ۱۲ - انجام پروژه های تحقیقاتی سازمانی
- ۱۳ - تامین بهداشت روانی محیط کار
- ۱۴ - ارائه خدمات مشاوره رواندرمانی به کارکنان

فصل سوم

تفاوت‌های فردی
و
شخصیت در کار

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور

تفاوت های فردی

انسانها از جنبه های مختلف جسمانی، روانی و مهارت ها تفاوت دارند.

www.PNUEB.COM

Payam Noor University Ebook

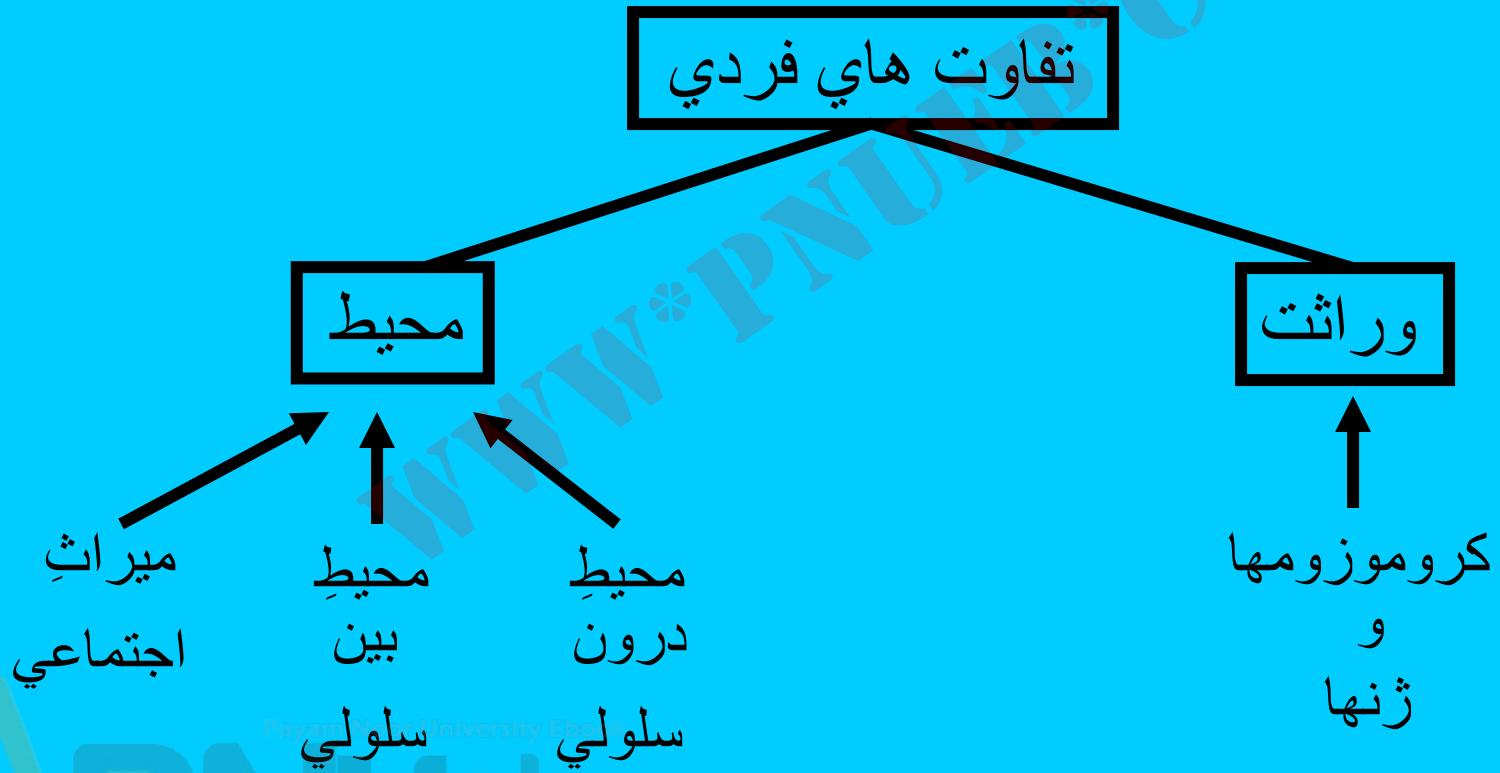
PNUEb

کتابخانه الکترونیک پیام نور.....

وظیفه روانشناس کار در ارتباط با تفاوت‌های فردي

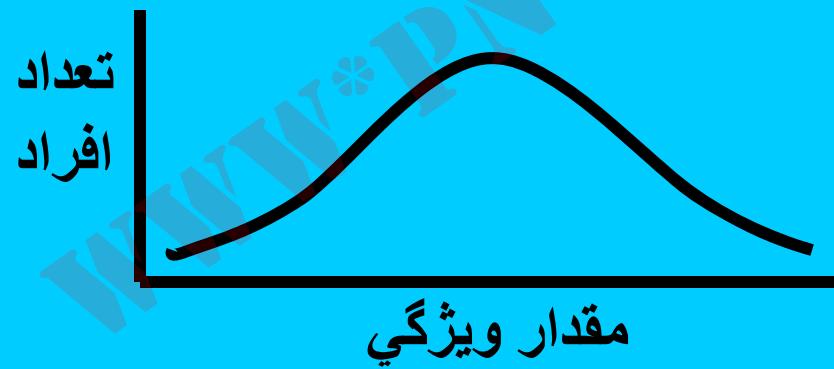
يکي از وظایف روانشناس کار آن است که مشخص کند هر یك از داوطلبان ورود به سازمان تا چه اندازه خصوصیات مورد نظر را دارا هستند.

منشا تفاوت های فردی

توزيع ویژگیها

توزیع ویژگیهای افراد منطبق بر منحنی توزیع بهنجار است. مانند توزیع قد، وزن، پرخاشگری، افسردگی، اضطراب و...

منحنی توزیع بهنجار

Payam Noor University E-

PNueb

کتابخانه الکترونیک پیام نور

کاربرد منحنی بهنجار

منحنی توزیع بهنجار به روانشناس کار کمک می کند در اندازه گیری ویژگیهای داوطلبان شغل، و یا عملکرد کارکنان بتواند ویژگی خاص فرد مورد نظر را با گروه بزرگی از همگان او در سازمان و خارج از سازمان مقایسه کند.

کاربرد مفاهیم مربوط به تفاوت های فردی

روانشناس کار از مفاهیم مربوط به تفاوت های فردی در محیط کار در زمینه های زیر استفاده می کند:

انتخاب کارکنان

آموزش کارکنان

ارزیابی عملکرد شغلی کارکنان

روش اعمال رهبری و مدیریت

ایجاد انگیزه شغلی

تفاوت در شخصیت

انسانها همان گونه که از جنبه های مختلف تفاوت دارند، در نظام شخصیتی نیز متفاوت اند و هر یک شخصیت خاص خود را دارد.

تعريف شخصیت

شخصیت عبارت از مجموع صفات جسمانی، عقلانی، هیجانی و ارادی فرد و تعامل با این عوامل است که به وسیله ظاهر، رفتار، عادات و روابط با دیگران آشکار می شود. این ویژگیها باعث می شوند شخص به عنوان موجودی کاملاً متمایز، شناخته شود.

و یا

Payam Noor University Ebook

تعريف شخصیت

شخصیت، الگوهای معینی از رفتار و شیوه های تفکر است که نحوه سازگاری شخص را با محیط تعیین می کنند.

رابطه شخصیت و موفقیت در شغل

در بسیاری از موارد، دلیل شکست افراد در انجام وظایف شاغلی ناشی از همسو نبودن ویژگی های شخصیت شاغل و ویژگی های شاغلی است که به عهده دارند.

صفات شخصیتی مهم

روانشناسان معتقدند که ساخت اصلی شخصیت به وسیله پنج صفت کلی نشان داده می شود:

- ۱- برونگرایی
- ۲- خویشاوندی
- ۳- وظیفه شناسی
- ۴- ثبت هیجانی
- ۵- صدقت برای تجربه کردن

دیدگاه روانشناسان کار

صفات و ایسته به برونگرایی

اجتماعی بودن

داشتن جرأت

سروزبان دار بودن

فعال بودن

خونگرم

صفات وابسته به خویشاوندی

داشتن رفتار دوستانه و همکارانه
با نزاکت بودن
قابل انعطاف بودن
قابل اعتماد
خوش فطرت
بخشنده
رقيق القلب

صفات و ابسته به وظیفه شناسی

با وجودان بودن
احساس مسؤولیت کردن
منظم بودن
با برنامه بودن
پرکار بودن
علاقه مند بودن به پیشرفت
پشتکار داشتن

صفات وابسته به ثبات هیجانی

عاری بودن از اضطراب

عارضی بودن از خشم و پرخاشگری

آرام بودن

شاد بودن

خوش برخورد بودن

صفات وابسته به صداقت برای تجربه کردن

برخورداری از نیروی عقلانی
خردمند بودن
تخیلی و خلاق بودن
با فرهنگ بودن
کنجکاو بودن
فهمیده و روشنفکر
با هوش

دیدگاه روانشناسان کار

پنج صفت اصلی شخصیت از آن جهت در روانشناسی کسب و کار اهمیت دارد که این صفات در عملکرد شغلی افراد موثرند.

سایر صفات مهم شخصیتی

علاوه بر پنج صفت مهم شخصیتی، چهار صفت نسبتاً مهم دیگر هم مطرح هستند:

- ۱- تحت کنترل بودن سرنوشت توسط فرد(مرجع کنترل)
- ۲- صداقت و درستکاری
- ۳- هیجان خواهی
- ۴- حال و هوای خلقی یا عاطفی

مرجع کنترل

برخی افراد مرجع کنترلشان درونی است، و برخی دیگر مرجع کنترلشان بیرونی است.

مرجع کنترل درونی

افرادی که مرجع کنترل‌شان درونی است معتقدند که سرنوشت را در کنترل و اختیار خود دارند.

[رابطه مرجع کنترل و موفقیت شغلی](#)

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

مرجع کنترل بیرونی

افرادی که مرجع کنترلشان بیرونی است معتقدند که سرنوشت‌شان

تحت کنترل نیروهای خارجی(خارج از وجود آنان) است.

رابطه مرجع کنترل و موفقیت شغلی

به طور کلی، افرادی که مرجع کنترلشان درونی است، در حرفه

های فنی و مشاغل مدیریتی بهتر عمل میکنند.

صداقت و درستکاری

یکی از ابعاد مهم شخصیت برای بعضی از مشاغل میزان درجه

درستی، صداقت، درستکاری یا راستگویی است.

هیجان خواهی

برخی کارکنان دائم در پی هیجان هستند. بنابراین برای بعضی

مشاغل مانند مشاغلی که با مواد منفجره، و یا مشاغلی که به

کنترل اشعه (مثلا در نیروگاه های اتمی) سروکار دارند، مناسب اند.

حال و هوای عاطفی

حال و هوای عاطفی به وضعیت عاطفی یا آمادگی شخص برای

ثبت یا منفی بودن اشاره دارد.

وضعیت عاطفی مثبت

شخصی که وضعیت عاطفی او مثبت است، در بیشتر موقعیتها خوشایند و مطبوع است.

وضعیت عاطفی منفی

شخصی که وضعیت عاطفی او منفی است در بیشتر موقعیتها

دیدگاهش منفی است.

فصل چهارم

رابطه افراد با سازمانها

و

شخصیت‌های دشوار

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور

رابطه ارضای نیاز کارکنان و بقای سازمان

ادامه حیات مؤسسات نه به دلیل سودآوری آنان بلکه به دلیل ارضای
برخی از نیازهای اساسی کارکنان است.

شخصیتهای دشوار یا مشکل ساز در سازمان

در سازمان کار معمولاً کارکناني با شخصيت دشوار یافت می شوند. نمونه اي از اين شخصитеها عبارتند از:

شخصیتهای همه چیزدان

شخصیتهای منفعل

شخصیتهای مستبد

شخصیتهای بله گو

شخصیتهای شاکی

شخصیتهای حسود

ویژگیهای شخصیت‌های همه چیزدان

- فکر می کنند در همه زمینه ها متخصص هستند
- متکبر هستند
- در هر موضوعی اظهار نظر می کنند
- اگر اشتباه کنند، حالت تدافعي به خود می گیرند

ویژگیهای شخصیت‌های منفعل

- چهره‌ای سرد و بی احساس دارند
- نگاه‌های خیره و بی تفاوت دارند
- از هر نوع مناقشه و چالش اجتناب می‌کنند
- اظهار نظر نمی‌کنند

ویژگیهای شخصیت‌های مستبد

- عملکرد استبدادی دارند
- دائماً به دنبال منافع شخصی خود هستند
- به دیگران توهین می‌کنند
- بی‌رحمانه از دیگران انتقاد می‌کنند

ویژگیهای شخصیت‌های بله گو

- با هر پیشنهادی موافق هستند
- قول انجام هر کاری را می دهند
- به ندرت به وعده های خود عمل می کنند

ویژگیهای شخصیت‌های نه گو

- منفی باف و بدین هستند
- کمتر از خود انعطاف پذیری نشان می‌دهند
- معمولاً مشکل ساز هستند

ویژگیهای شخصیت‌های شاکی

- معمولاً از هر کاری انتقاد می‌کنند
- دائماً از روزگار شکایت دارند
- از دیگران و عملکرد آنان دائماً انتقاد می‌کنند

ویژگیهای شخصیت‌های حسود

- تاب تحمل پیشرفت همکاران خود را ندارند
- سعی می کنند افراد مورد توجه دیگران را، حقیر و ناتوان جلوه دهند
- به اشکال مختلف سعی می کنند حسد و کینه توزی خود را بپوشاند

نحوه مواجهه و مقابله با شخصیت‌های دشوار

- ۱ - به هنگام مواجهه و رویارویی حالت آرامش خود را حفظ کنید
- ۲ - مقصود خود را صریح و فوری بیان کنید
- ۳ - برخورد با فرد باید غیر خصوصیت آمیز باشد
- ۴ - مواجهه یا برخورد شما باید مرتبط با رفتار شغلی باشد (احساسات، نگرشها یا ارزشهای فرد را ارزشیابی نکنید)
- ۵ - نشان دهید که موضوع از چه جنبه‌ای اهمیت دارد

فصل پنجم

ماهیت، ساختار و انواع آزمونهای استخدامی

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پام نور

روش انتخاب کارکنان

مهمترین و با ارزشترین روش‌های انتخاب کارکنان، استفاده از

آزمونها و مصاحبه استخدامی
است.

تعريف آزمون روانی

آزمون روانی، آزمایش مشخصی است که متنضم انجام دادن فعالیتی بوده، با شیوه ای یکسان در مورد کلیه پاسخدهندگان اجرا می شود و هدف آن تعیین میزان موفقیت و ارزیابی کمی نتیجه فعالیت فرد است.

و یا

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیکی پیام نور....

تعريف آزمون روانی

آزمون روانی عبارت از موقعیت معین و مشخصی است که به عنوان محرک و به منظور ایجاد رفتاری خاص در آزمودنی به کار می‌رود.

و یا

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

تعريف آزمون روانی

آزمون وسیله‌ای عینی و میزان شده است که برای اندازه‌گیری نمونه‌ای از حالتها و رفتار معین فرد به کار می‌رود.

طبقه بندی آزمونها

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

طبقه بندی آزمونها

انواع آزمونها را می توان به شرح زیر طبقه بندی کرد:

۱- آزمونهای نوشتاری

طبقه بندی آزمونها

۱ - آزمونهای نوشتاری

آزمون های نوشتاری، آزمونهایی هستند که طی آن شخص به

مجموعه ای از سوالهای گوناگون کتاب پاسخ می دهد.

۲ - آزمونهای ابزاری

طبقه بندی آزمونها

۲ - آزمونهای ابزاری

آزمون های ابزاری آزمونهایی هستند که طی آن شخص ابزار یا آلاتی را مرتب می کند و یا کارهایی دستی را که از او خواسته شده است، انجام می دهد.

۳ - آزمون های انفرادی

طبقه بندی آزمونها

۳- آزمونهای انفرادی

آزمون های انفرادی آزمونهایی هستند که طی آن هر زمان فقط یک آزمودنی به سوالهای آزمون پاسخ می دهد

۴- آزمون های گروهی

طبقه بندی آزمونها

۴- آزمونهای گروهی

آزمونهای گروهی آزمونهایی هستند که طی آن تعداد زیادی می توانند همزمان به سوالات یک آزمون خاص پاسخ دهند.

۵ - آزمونهای هوش، استعداد و پیشرفت

طبقه بندی آزمونها ۵- آزمونهای هوش، استعداد و پیشرفت

این نوع آزمونها برای اندازه گیری استعدادهای خاص مانند استعداد ریاضی، استعداد کلامی یا استعداد ریاضی، استعداد کلامی یا استعداد هنری، و نیز برای اندازه گیری هوش و پیشرفت به کار می روند.

۶- آزمونهای شخصیت

طبقه بندی آزمونها

۶- آزمونهای شخصیت

آزمون های شخصیت برای اندازه گیری صفات و ویژگیهای شخصیتی داوطلبان و کارکنان مورد استفاده قرار می گیرند.

۷- آزمون های میزان شده

طبقه بندی آزمونها

۷- آزمونهای میزان شده

آزمونهای استاندارد شده آزمون هایی هستند که دارای نورم (هنگار) هستند و می توان بر اساس هنگارها فرد را با همگروه خود مقایسه کرد.

آزمون های استاندارد شده حداقل دارای سه ویژگی هستند.

۸- آزمون های کلامی

طبقه بندی آزمونها

۸- آزمون های کلامی

آزمونهای کلامی آن دسته از آزمونها هستند که برای پاسخ دادن به

پرسشهاي آن نياز به استفاده از توانايي کلامي (شفاهي) است.

ویژگی آزمونهای استاندارد شده

آزمونهای استاندارد شده دارای سه ویژگی مهم هستند:

- ۱- اعتبار
- ۲- پایایی
- ۳- هنجار

ویژگی آزمونهای استاندارد شده

۱- اعتبار

اعتبار آزمون بیانگر آن است که آزمون همان چیزی را می سنجد
که برای سنجیدن آن ساخته شده است.

ویژگی آزمونهای استاندارد شده

۲ - پایاپی

پایاپی آزمون بیانگر آن است که نتایج به دست آمده از اجرای

آزمون تا چه اندازه پایا است.

ویژگی آزمونهای استاندارد شده

۳ - هنجار

هنجار، مقیاس یا میزانی است که از نتیجه کار، توانایی، استعداد، معلومات یا نیروی یک گروه نمونه به دست آمده باشد و با استفاده از آن بتوان نتیجه کار یا توانایی فرد را با گروه مقایسه نمود.

فصل ششم

مفاهیم

و

مراحل اجرایی امتحانات استخدامی

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پام نور

مراحل انتخاب کارکنان (۱)

به منظور انتخاب کارکنان مناسب از میان داوطلبان، مراحل زیر را انجام می دهیم:

- ۱- شغل را تجزیه و تحلیل می کنیم
- ۲- ارزش شغل را در رابطه با مشاغل دیگر و نیز مشوقهای مالی به اطلاع داوطلبان می رسانیم
- ۳- آموزشهاي ضروري و اثربخش را پيش بيني می کنیم
- ۴- شيوه ارزياي عملكرد کارکنان را مشخص می کنیم
- ۵- سبك مديريت و رهبري کارکنان را بر بهتر کار کردن آنان مشخص می کنیم

مراحل انتخاب کارکنان (۲)

- ۶- وضعیت سلامت جسمانی و روانی داوطلبان را بررسی می کنیم
- ۷- فرهنگ و جو سازمانی محل کارشان را روشن می سازیم
- ۸- آمادگی آنان را برای ملحق شدن به گروه های غیر رسمی پیش بینی می کنیم
- ۹- توانایی آنان را در خلاقیت و نوآوری ارزیابی می کنیم
- ۱۰- توانایی آنان را در برقراری ارتباط ثمربخش با دیگران می سنجیم

۱۱

مراحل انتخاب کارکنان (۳)

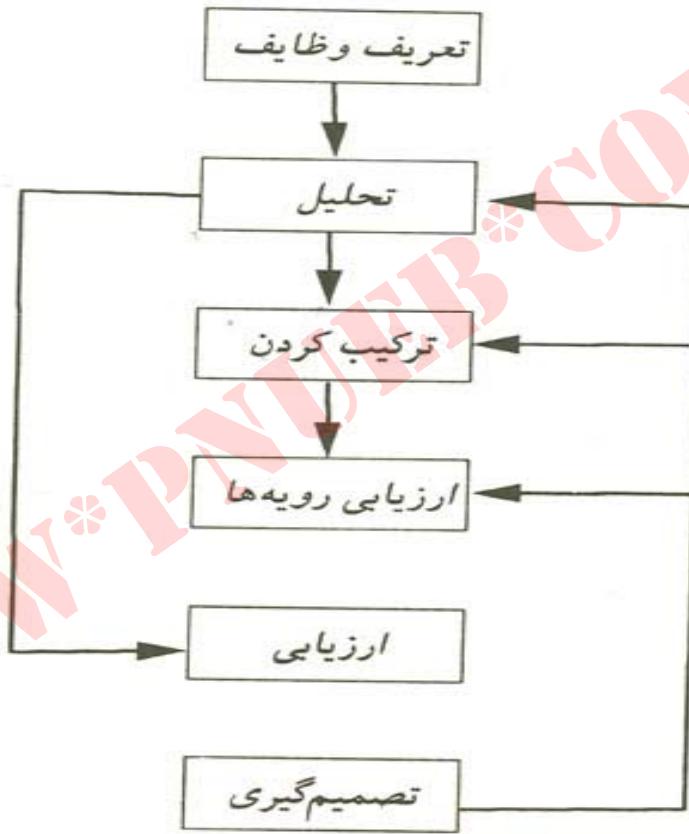
- ۱۱ - نگرشهای آنان را در مورد همکاران، مدیران و نوع شغل بررسی می کنیم
- ۱۲ - انگیزه اصلی آنان را برای پیوستن به سازمان جویا می شویم
- ۱۳ - ابزار و وسائل کار و اتاق کار را به گونه ای سازمان می دهیم که موجب افزایش بهره وری شود
- ۱۴ - اینها را در محل کار تامین می کنیم

۱۵ -

مراحل انتخاب کارکنان (۶)

- ۱۵ - استعداد آنان را برای انواع فساد اداری می سنجیم
- ۱۶ - نگرش آنان را نسبت به زمان می سنجیم
- ۱۷ - آمادگی آنان را برای مشارکت اثربخش در گروههای کاری می سنجیم
- ۱۸ - توانایی آنان را برای سازگاری با تغییرات آینده سازمان، ارزیابی کنیم

فرایند و رویه های انتخاب علمی کارکنان

مزایای روش

مزایای رویه های انتخاب علمی کارکنان

مزایای رویه های انتخاب علمی کارکنان در این است که

هم الزامات سازمان استخدام کننده و

هم انتظارات داوطلبان شغل مورد نظر

را مورد توجه قرار می دهد.

تجزیه شغل

تجزیه شغل یعنی فرآیند جمع آوری اطلاعات درباره یک شغل و تعیین و تعریف همه وظایف خردی است که باید انجام گیرد.

انواع مصاحبه

مصاحبه را می توان به دو نوع عمده دسته بندی کرد:

- ۱- مصاحبه منظم
- ۲- مصاحبه آزاد

انواع مصاحبه

۱ - مصاحبه منظم

در این نوع مصاحبه، مصاحبه گر از قبل سوالهای ضروری و مورد نظر را تنظیم می کند و در زمان مصاحبه آنها را در اختیار مصاحبه شونده قرار می دهد.

انواع مصاحبه

۲ - مصاحبه آزاد

در مصاحبه آزاد، مصاحبه گر می تواند در حین مصاحبه و بنا به ضرورت و شرایط، پرسشهایی را از مصاحبه شونده پرسد، و بنابراین می تواند جهت مصاحبه را تغییر دهد.

شیوه های مصاحبه استخدامی

مصاحبه برای گزینش افراد به اشکال زیر انجام می شود:

- ۱- مصاحبه غیر هدایتی
- ۲- مصاحبه ساختاری
- ۳- مصاحبه مرحله ای
- ۴- مصاحبه گروهی
- ۵- مصاحبه تحت فشار

شیوه های مصاحبه استخدامی

۱- مصاحبه غیر هدایتی

- هیچ چارچوب ویژه ای برای اجرای مصاحبه وجود ندارد
- مصاحبه گر سوالاتی را که ضروری بداند، مطرح می کند
- مصاحبه گر نکات مورد نظر را به تشخیص خود انتخاب می کند

شیوه های مصاحبه استخدامی

۲ - مصاحبه ساختاری

- سوالات از قبل تعیین می شوند
- پرسشها بیشتر درباره حرفه و شغل فرد می باشد
- پاسخهای قابل قبول شناسایی شده و امتیاز بیشتری دریافت می دارند

شیوه های مصاحبه استخدامی

۳- مصاحبه مرحله ای

- چند نفر مصاحبه گر شرکت می کنند و پرسشهای مربوط به خود را مطرح می کنند؛ و یا
- مصاحبه در چند مرحله، و در هر مرحله توسط مصاحبه گر ویژه، انجام می گیرد
- در مورد مصاحبه شونده بر اساس مجموع نمرات به دست آمده، تصمیم گیری می شود

شیوه های مصاحبه استخدامی

۴- مصاحبه گروهی

- مصاحبه توسط گروهی از مصاحبه گران انجام می گیرد
- در جریان مصاحبه، مصاحبه گران بر اساس پاسخهای مصاحبه- شونده ها، پرسشهای جدید مطرح می کنند.

و یا ممکن است

شیوه های مصاحبه استخدامی

۵- مصاحبه تحت فشار

- تعدادی مصاحبه شونده در یک جلسه با حضور یک مصاحبه گر شرکت می کنند
- مصاحبه گر مسئله ای را مطرح می کند و از مصاحبه شوندگان می خواهد که آن مشکل را حل کنند
- نقش مصاحبه کننده، رهبری گروه داوطلبان است

شیوه های مصاحبه استخدامی

۵- مصاحبه تحت فشار

- عمدأً وضعیت دشواری برای مصاحبه شونده ایجاد می شود
- هدف از مصاحبه بررسی میزان تحمل و مقاومت مصاحبه شونده در شرایط فشار آور است

فصل هفتم

نظریه ها

و

فنون آموزش کارکنان

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پام نور

تعریف مفاهیم یادگیری

یادگیری فرآیند تغییر و اصلاح کم و بیش دائمی در رفتار است که در نتیجه فعالیت یا از طریق مشاهده، ایجاد می شود.

تعریف مفاهیم آموزش

آموزش فرایندی است که طی آن فرد مهارت‌های مورد نیاز برای انجام دادن یک عمل یا وظیفه شغلی را کسب می‌کند یا این مهارت‌ها در او بیشتر می‌شود.

تعریف مفاهیم نظریه های یادگیری

نظریه های یادگیری در مورد چیستی، چگونگی و چرايی
یادگیری
بحث می کند.

بنابراین

Payam Noor University Ebook

مدیران و نظریه های یادگیری

ضرورت دارد که مدیران و کارشناسان آموزشی سازمانهای کار با نظریه های یادگیری آشنا شوند.

انواع نظریه های یادگیری

- ۱- نظریه های محرک- پاسخ
- ۲- نظریه های شناختی (گشتالت)

نظریه های یادگیری

۱- نظریه های محرک- پاسخ

طبق نظریه های یادگیری محرک- پاسخ:

یادگیری در نتیجه پاداشها و تنبیه هایی که در پی پاسخ موجود زنده نسبت به یک محرک ارائه می شود، به وقوع می پیوندد.

نمونه نظریه های محرک- پاسخ

نظريه هاي محرک- پاسخ

از جمله نظريه هاي محرک- پاسخ مي توان به نظريه هاي زير اشاره کرد:

- ۱- نظريه آزمایش و خطا (نظريه ثورندايک)
- ۲- نظريه مجاورت (نظريه گوتري)
- ۳- نظريه شرطی کردن عامل (نظريه اسکينر)
- ۴- نظريه شرطی شدن کلاسیک (نظريه پاولف)

نظريه هاي محرک- پاسخ

۱- نظريه آزمایش و خطاب

طبق نظریه آزمایش و خطاب، آزمودنی الگوهای پاسخی مختلف را آزمایش می کند و پاسخ مناسب را تکرار و بقیه پاسخها(ی نامناسب) را حذف (فراموش) می کند.

قانون اثر

نظریه آزمایش و خطای قانون اثر

طبق نظریه آزمایش و خطای، اگر برای موجود زنده رابطه بین ارائه یک محرک و پاسخ مربوط به آن رضایت‌بخش باشد، این رابطه محکمتر می‌شود و اگر رضایت‌بخش نباشد، استحکام چنین رابطه ای کاهش می‌یابد. این رابطه را قانون اثر گویند.

نظریه های محرک- پاسخ

۲ - نظریه مجاورت

طبق نظریه مجاورت، در لحظه ای که یک محرک با یک پاسخ وصل یا مرتبط می شود، از آن به بعد، آن محرک باعث ایجاد همان پاسخ مربوط می شود.

نظریه های محرک- پاسخ

۳- نظریه شرطی کردن عامل

طبق نظریه شرطی کردن عامل:

وقتی پاسخی از فرد سر می زند و به خاطر آن، پاداش دریافت می کند، احتمال تکرار آن پاسخ افزایش می یابد

(محرك) S (پاسخ) → R

نظریه های محرک- پاسخ

۴- نظریه های شرطی شدن کلاسیک

طبق نظریه شرطی شدن کلاسیک:

اگر یک محرک بی اثر (محرك شرطی) با یک محرک موثر(محرك طبیعی) همراه و چندین بار تکرار شود، از آن پس هرگاه محرک بی اثر(محرك شرطی) ارائه شود، همان پاسخی را بر می انگیزد که محرک طبیعی آن را ایجاد می کرد.

انواع نظریه های پادگیری نظریه پادگیری شناختی (گشتالت)

طبق نظریه گشتالت:

سازمان روانی فرد به طور طبیعی به سمت تعادل میل دارد و یک موقعیت پادگیری باعث به هم خوردن تعادل می شود. ایجاد تعادل مجدد بر اثر بینش ممکن می شود.

تعریف مفاهیم بینش

بینش عبارتست از کشف ناگهانی حل مساله در اثر ادراک مجموعه
محركها به عنوان یک سازمان در هم بافته شده.

نقش مدیران و کارشناسان در آموزش

مدیران و کارشناسان آموزش در طراحی یک دوره آموزش باید مراحل زیر را مورد توجه قرار دهند:

مرحله اول: تعیین هدفهای آموزشی دوره و تعیین مهارت هایی که شرکت کنندگان به دست می آورند

مرحله دوم: تعیین شیوه های آموزش برای وصول به هدفهای آموزش

مرحله سوم:

نقش مدیران و کارشناسان در آموزش

مرحله اول:

مرحله دوم:

مرحله سوم: انتخاب نظریه های یادگیری و کاربرد آنها برای افزایش کارایی شرکت کنندگان

مرحله چهارم: تعیین و تامین وسائل و امکانات آموزشی و کمک آموزشی مانند مکان، تخته، رایانه، وسائل تحریر، جزوه یا جزوه های درسی و منابع کمک آموزشی

آموزش و بهبود منابع انسانی

در آموزش‌های سازمانی با بزرگسالان سروکار داریم و معمولاً هدف این نوع آموزش بهبود منابع انسانی است.

برای آموزش و بهبود منابع انسانی، دو نوع نگرش جاری است:

- ۱ - مدل ماشین انگارانه
- ۲ - مدل زنده وار انگارانه

تعریف مفاهیم بهبود منابع انسانی

بهبود منابع انسانی سازمانها روش آموزشی پیچیده‌ای است که هدف آن تغییر نگرش‌ها و ارزشهای کارکنان می‌باشد تا سازمان بتواند با کمک عقاید، نظریه‌ها و ارزشهای جدید و نیز با بهره‌گیری از فن شناسی نوین، با مشکلات تازه و تغییرات دیگر، بهتر سازگار شود.

مدل ماشین انگارانه

- انسان، موجودی غیر فعال فرض می شود
- انسان، موجودی تبل فرض می شود
- فعالیت انسان تابع محرکهای محیطی مانند پاداش است
- هدف آموزش و پرورش، انتقال فرهنگ تلقی می شود
- هدف آموزش و پرورش، پرکردن مغز تهی انسان تلقی می شود

مدل زنده وار انگارانه

- انسان موجودی فعال فرض می شود
- انسان، موجودی است که تحت تاثیر نیروهای بیرونی(همچون پاداش) قرار می گیرد
- هدف آموزش و پرورش، بهبود و پرورش مداوم افراد در جهت به ظهور رساندن توانایی بالقوه، کامل و یکتای آنان است

اصل برنامه آموزش کارکنان

عوامل مورد نظر در برنامه آموزشی کارکنان عبارتند از:

- ۱ - اوضاع و شرایط را به گونه ای ایجاد کنید که یادگیرندگان بهتر و بیشتر بیاموزند
- ۲ - مکانیسمهایی را برای مشارکت یادگیرندگان پیش بینی کنید
- ۳ - نیازهای آموزشی یادگیرندگان را شناسایی کنید
- ۴ - هدفهای آموزشی را به گونه ای تدوین کنید که با نیازهای یادگیرندگان منطبق باشد

ارزیابی برنامه آموزشی کارکنان

پس از انجام آموزش، لازم است که نسبت به بررسی نتایج برنامه، اقدام شود. به این منظور لازم است از برنامه آموزشی، ارزیابی شود.

مراحل ارزیابی برنامه آموزشی

مراحل ارزیابی برنامه آموزشی

- ۱- ارزیابی واکنش یادگیرندگان
- ۲- ارزیابی یادگیری
- ۳- ارزیابی رفتار یادگیرندگان
- ۴- ارزیابی نتیجه

فصل هشتم

مفاهیم

و

مراحل اجرایی دوره های آموزشی

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پام نور

نکات مهم در طراحی دوره های آموزشی کارکنان

در طراحی و اجرای برنامه آموزشی کارکنان، نکات زیر را اعمال کنید:

- ۱ - هدف یا هدفهای برنامه را تعریف و اعلام کنید

۱

نکات مهم در طراحی دوره های آموزشی کارکنان

۱-
۲- تفاوت های فردی شرکت کنندگان را مورد توجه قرار دهد

۳-

نکات مهم در طراحی دوره های آموزشی کارکنان

۱
۲

- ۳- در طراحی برنامه، به دیدگاه آموزشی مبتنی بر مدل زنده وار-
انگارانه اتکا کنید

۴

نکات مهم در طراحی دوره های آموزشی کارکنان

۱
۲
۳

- ۴- ابزار و مواد آموزشی و کمک آموزشی را مورد استفاده قرار
دهید

۵

نکات مهم در طراحی دوره های آموزشی کارکنان

۱
۲
۳
۴

- ۵- در طراحی برنامه های آموزشی، امکان ارزیابی دوره را پیش بینی کنید

۶

نکات مهم در طراحی دوره های آموزشی کارکنان

۱
۲
۳
۴
۵

۶- یافته ها و اصول روانشناسی یادگیری، روانشناسی تدریس،
روانشناسی بهره وری و روانشناسی کار را به کار بندید

پرسش:

برای تعیین نیازهای آموزشی کارکنان در سازمان اساسی ترین اقدام
چیست؟

پاسخ:

اساسي ترین اقدام برای تعیین نیازهای آموزشی کارکنان در سازمان
تجزیه و تحلیل شغل (وظایف) است.

www*PNUEB*com

Payam Noor University Ebook

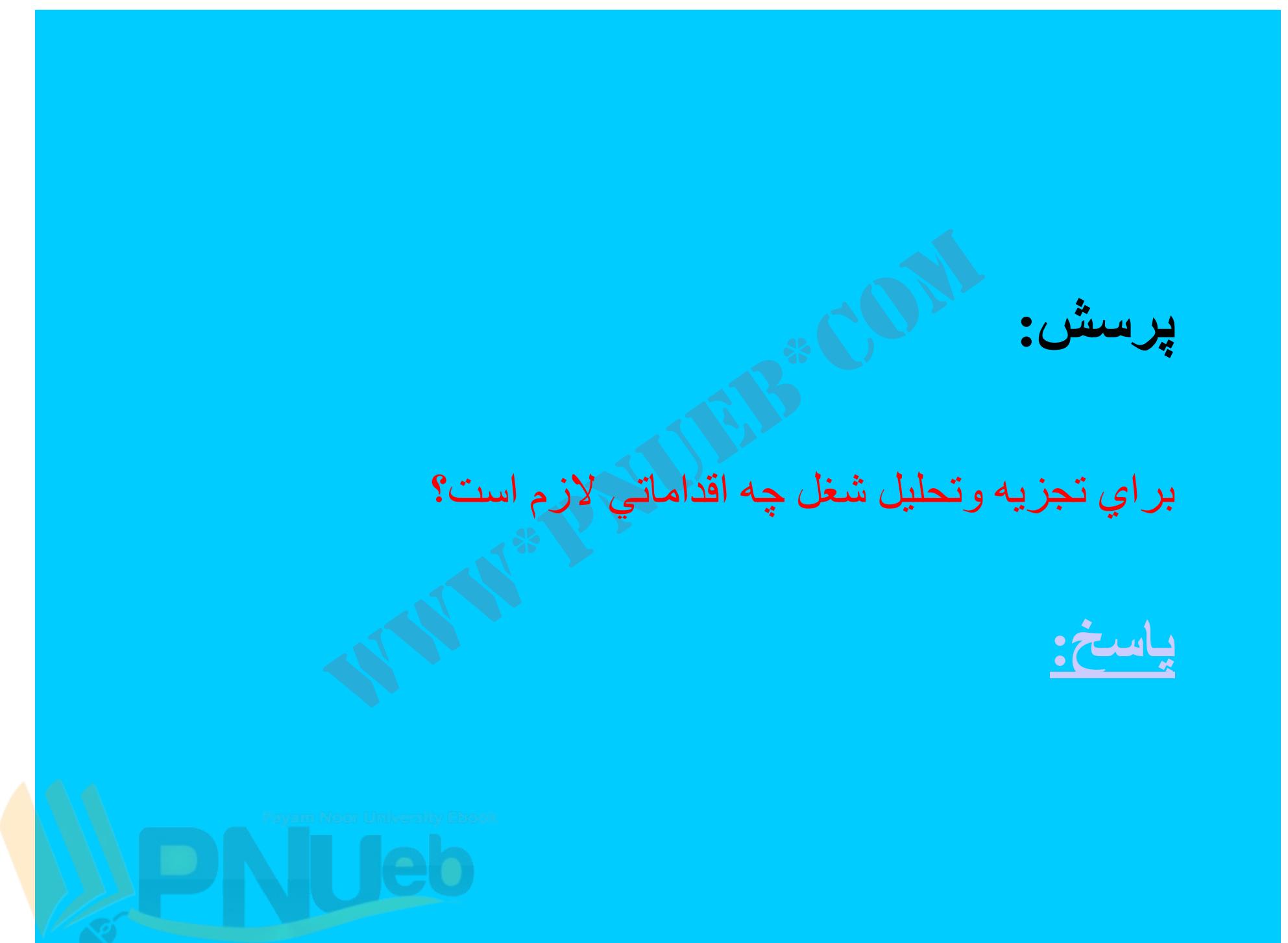
PNUEB

کتابخانه الکترونیک پیام نور.....

پرسش:

برای تجزیه و تحلیل شغل چه اقداماتی لازم است؟

پاسخ:

برای تجزیه و تحلیل شغل اقدامات زیر ضروری است:

- ۱- مشاهده رفتار متصدی شغل در جریان انجام وظایف شغلی، و ثبت این مشاهدات
- ۲- مصاحبه مقدماتی با سرپرست مستقیم شغل و سایر مدیران
- ۳- مراجعه به سوابق متصدیان شغل
- ۴- بررسی شرح شغل‌های موجود در سازمان
- ۵- تحلیل نتایج به دست آمده از مراحل فوق

شرح اقدامات اجرایی برنامه آموزشی

اقداماتی که باید انجام گیرد تا برنامه آموزشی به درستی اجرا شود، به چند طبقه تقسیم بندی می شود:

- ۱ - اقداماتی که لازم است قبل از شروع دوره انجام گیرد
- ۲ - اقداماتی که لازم است هنگام افتتاح دوره انجام گیرد
- ۳ - اقداماتی که لازم است پس از اتمام دوره انجام گیرد
- ۴ - اقداماتی که لازم است در تعقیب اجرایی دوره انجام گیرد

فصل نهم

نظريه هاي انگيزش شغلي

و

پيشروفت

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پام نور

تعريف انگیزش

انگیزش به مجموعه شرایط و اوضاع و احوالی گفته می شود که باعث می شود فرد از درون به فعالیت درآید.

اجزای انگیزش

اجزاء انگیزش

انگیزش دارای سه جزء است:

- ۱- نیروزایی
- ۲- قدرت هدایت کردن
- ۳- مداومت بخشیدن به رفتار

اجزاء انگیزش

۱ - نیروزایی

منظور از نیروزایی انگیزش، نیرویی است که از درون فرد را
وادار به فعالیت می کند.

اجزاء انگیزش

۲ - هدایت کردن

منظور از قدرت هدایت کردن انگیزش، فعال شدن شخص در جهت وصول به هدف مشخصی است.

یا به عبارت دیگر

اجزاء انگلیزش

۲ - هدایت کردن

فرد برانگیخته شده در جهت خاصی سوق داده می شود

اجزاء انگیزش

۳ - مداومت

منظور از مداومت رفتار برانگیخته شده این است که رفتار – تا
وصول به هدف – همچنان فعال باقی می‌ماند.

طبقه بندی انگیزه ها

انگیزه ها در سه گروه طبقه بندی می شوند:

- ۱ - انگیزه های فیزیولوژیک
- ۲ - انگیزه های روانی
- ۳ - انگیزه های اجتماعی

مثال

طبقه بندی انگیزه ها. مثال

- ۱ - انگیزه های فیزیولوژیک: گرسنگی و تشنگی
- ۲ - انگیزه های روانی: جلب توجه، رقابت طلبی
- ۳ - انگیزه های اجتماعی: وابستگی به گروه (احساس تعلق)

نظريه هاي انگيزشي

نظريه هاي مختلفي در تعبير و تفسير رفتار انگيزشي وجود دارد،
از جمله:

- ۱- نظریه سلسله مراتب نیازها(مزلو)
- ۲- نظریه سه وجهی آذرفر
- ۳- نظریه موافق: نظریه نا هماهنگی شناختی(فستینگر)
نظریه برابری آدامز
- ۴- نظریه دو عاملی هرزبرگ
- ۵- نظریه انتظار(وروم)
- ۶- نظریه انگیزش پیشرفت (مک کللاند)

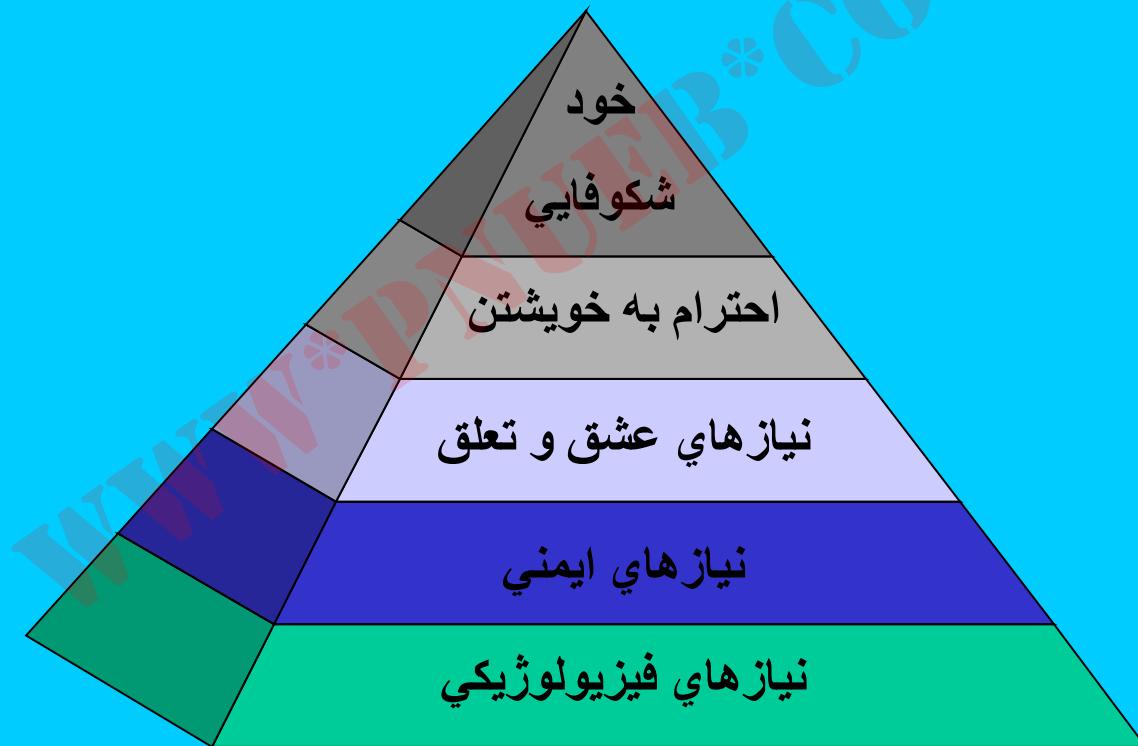
نظریه های انگلیزشی

۱ - سلسله مراتب نیازها

طبق نظریه سلسله مراتب نیازها:

- ۱ - انسان به طور مداوم در حالت برانگیختگی است
- ۲ - نیازها بر حسب اهمیتی که دارند به ترتیب تقدم و تأخیر، در وضعیتی هرم شکل، قرار دارند

هرم سلسله مراتب نیازها

Payam Noor University Ebook

PNueb

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

نظریه های انگلیزشی ۲- نظریه سه وجهی آلدرف

طبق نظریه سه وجهی آلدرف، نیازها در سه گروه طبقه بندی می شوند:

- ۱- نیازهای وجودی
- ۲- نیازهای وابستگی
- ۳- نیازهای رشد

نظريه سه وجهي آلدرف

نيازهای وجودی

طبق نظریه سه وجهی آلدرف، نیازهای وجودی به نیازهای مربوط به وجود جسمانی یا بدنی موجود زنده، همچون آب، غذا و لباس، ارتباط دارد.

نظريه سه وجهي آldrفر

نياز هاي وابستگي

طبق نظریه سه وجهی آldrفر، نیاز های وابستگی همان نیاز های مربوط به روابط بین افراد است.

نظريه سه وجهي آلدرف

نيازهای رشد

طبق نظریه سه وجهی آلدرف، نیازهای رشد مربوط به احتیاج فرد به رشد، پیشرفت و وصول به کمال است.

نظريه هاي موازنه

اصول نظریه های موازن عبارتند از:

- ۱ - افراد دارای اعتقادات معینی هستند
- ۲ - اعتقادات افراد با یکدیگر ارتباط دارند
- ۳ - اعتقادات ممکن است با یکدیگر سازگار یا ناسازگار باشند

پرسش:

طبق نظریه موازنه، نتیجه ناسازگاری اعتقادات چیست؟

پاسخ:

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور.....

اصول نظریه های موازنه ناسازگاری اعتقادات

طبق نظریه موازنه:
ناسازگاری اعتقادات باعث نارضایتی و نارضایتی موجب
تنش می شود.

نتیجه این تنش چیست؟

پاسخ:

اصول نظریه های موازنه تنش ناسازگاری

طبق نظریه موازنه، تنش ناشی از ناسازگاری اعتقادات، نیروز است، و فرد را برای ایجاد سازگاری برمی انگیزد.

بنابراین

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور.....

اصول نظریه های موازنه نیروزایی تنش

طبق نظریه های موازنه، نیروی حاصل از ناسازگاری اعتقادات، بر انگیزه اند恘 است.

به طور خلاصه

خلاصه نظریه موازنہ

ناسازگاری اعتقادات ← تنش ← تولید نیرو و
بر انگیختن فرد ← فعالیت (کوشش) ← سازگاری

نظريه های موازن

نظريه برابري آدامز

دو اصطلاح در نظریه برابری آدامز به کار می رود که عبارتند از:

- ۱- ستاده
- ۲- داده

تعریف داده

طبق نظریه برابری، آنچه که فرد با انجام دادن وظایف شغلی خود در سازمان کار به دست می آورد، ستاده نامیده می شود.

:مثال

داده. مثال

طبق نظریه برابری، حقوق، پاداش، مقام و خانه سازمانی در مجموعه ای از امکانات قرار می گیرد که در قبال فعالیت های حرفة ای کارکنان به آنان تعلق می گیرد داده نامیده می شود

تعريف ستاده

طبق نظریه برابری، آنچه که فرد برای به انجام رساندن وظایف شغلی خود به کار می بندد، داده نامیده می شود.

مثال:

داده. مثال

طبق نظریه برابری، تجربه، مهارت ها، نیروی جسمانی، نیروی فکر و استعدادها در مجموعه ای از داده های فرد برای انجام وظایف شغلی قرار می گیرد.

نظریه برابری آدامز

طبق نظریه برابری آدامز، کارکنان داده های خود را با داده های دیگران مقایسه می کند. بنابراین دو حالت اتفاق می افتد:

- ۱- بین داده های خود و داده های دیگران برابری وجود دارد
- ۲- بین داده های خود و دیگران نابرابری است

۱ - برابری داده ها

بر اساس نظریه برابری، در صورتی که بین داده های خود و داده های دیگری برابری وجود داشته باشد، رضایت حاصل می شود (تنش وجود ندارد)

اما

۲- نا برابری داده ها

بر اساس نظریه برابری، در صورتی که بین داده های خود و داده های دیگری نابرابری احساس شود، تنش پدید می آید.

پرسش: نتیجه این تنش چیست؟

پاسخ:

تنش ناشی از نابرابری داده ها

تنش حاصل از نابرابری داده های خود و دیگری، فرد را برای کاهش داده های خود، و در مواردی، افزایش داده های خود به سازمان فعال می کند.

نظريه های انگیزشی

۴- نظریه دو عاملی هرزلبرگ

بر اساس نظریه دو عاملی هرزلبرگ، رفتار کارکنان در سازمان تحت تاثیر دو دسته عوامل قرار دارد:

۱- عوامل انگیزشی

۲- عوامل ابقا (یا بهداشت)

نظریه دو عاملی هرزبرگ

عوامل انگیزشی

بر اساس نظریه دو عاملی، عوامل انگیزشی، عواملی هستند که به احساس رضایت کارکنان منجر می شود.

نظريه دو عاملی هرزبرگ

۲ - عوامل ابقا

بر اساس نظریه دو عاملی، عوامل ابقا، عواملی هستند که منجر به نارضایتی کارکنان می شود. در صورت مناسب بودن عوامل ابقا، فرد در شغل خود باقی می ماند و از ترک سازمان خود خودداری می کند.

نظريه های انگیزشی

۵- نظریه انتظار

در نظریه انتظار پنج مفهوم اصلی وجود دارد:

- ۱- نتایج شغلی
- ۲- بردار
- ۳- وسیله
- ۴- انتظار
- ۵- نیرو

مفاهیم نظریه انتظار

۱ - نتایج شغلی

طبق نظریه انتظار، منظور از نتایج شغلی، همه آن پاداشهایی است که سازمان می تواند برای کارکنان فراهم آورد.

بردار

مفاهیم نظریه انتظار

۲ - بردار

در نظریه انتظار، بردار به احساسات یا جهتگیری عاطفی فرد نسبت به نتیجه ای خاص، گفته می شود.

به عبارت دیگر

مفاهیم نظریه انتظار

۲ - بردار

در نظریه انتظار، منظور از بردار، آرزوی فرد برای نتیجه ای خاص است.

وسیله

مفاهیم نظریه انتظار

۳ - وسیله

در نظریه انتظار، منظور از وسیله، میزان یا درجه ادراک شده همبستگی بین عملکرد شغلی و نتایج حاصل از آن یا همراهی عملکرد با نتیجه است.

انتظار

مفاهیم نظریه انتظار

۴- انتظار

در نظریه انتظار، به همبستگی یا رابطه ادراک شده بین تلاش و کوشش فرد و نتیجه حاصل از آن انتظار گفته می شود.

جاذبه

مفاهیم نظریه انتظار

۵- جاذبه

در نظریه انتظار، نیرو یعنی میزان تلاش یا فشاری که در درون فرد وجود دارد و در صورت انگیخته شدن آزاد خواهد شد.

بنابراین

جادبه

طبق نظریه انتظار:

هرچه نیرو بیشتر باشد، انگیزش نیز زیادتر خواهد بود.

WWW.PNUWEB.COM

Payam Noor University Ebook

PNueb

کتابخانه الکترونیک پیام نور

انگیزه پیشرفت

انگیزه پیشرفت نشان دهنده:
تمایل برای انجام کار،
سازمان دادن به محیط،
فائق آمدن بر موانع،
سبقت جستن از دیگران و
رقابت کردن از طریق صرف کوشش بسیار است.

عوامل برانگیزاننده رفتار در کارکنان

- ۱ - هدفهای سازمان تعیین شوند و به آگاهی کارکنان برسد
- ۲ - با ارزشیابی مداوم رفتار، کارکنان را از میزان وصول به هدف آگاه کنیم
- ۳ - شرکت دادن کارکنان در تصمیم گیری ها
- ۴ - پاداش دادن به رفتارهای مطلوب و پیشرونده کارکنان

فصل دهم

جدول زمانی کار

www*PNUEB*COM

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پام نور

جدول زمانی کار

جدول زمانی کار کارکنان دارای اشکال مختلف است:

برنامه جداول ساعت کار فشرده

برنامه جداول ساعت کار قابل انعطاف

برنامه پرداخت در اوقات پرکار

برنامه تقسیم شغل

برنامه کار در منزل

برنامه کار نوبتی

ویژگی جداول کار فشرده

طبق جداول کار فشرده، انجام کار در طول هفته به دو صورت زیر پیشنهاد می شود:

۱ - ۱۰ ساعت کار در روز به مدت ۴ روز کار در هفته

و یا

۲ - ۱۲ ساعت کار در روز به مدت ۳ روز کار در هفته

مزایای جداول کار فشرده

- ۱ - روزهای تعطیل کارکنان بیشتر است
- ۲ - کارکنان اوقات بیشتری را با خانواده خود هستند
- ۳ - فرصت پرداختن به کارهای دیگر فراهم می شود
- ۴ - وقت کمتری صرف رفت و آمد به محل کار می شود

اصول ساعات کار قابل انعطاف

- ۱- رعایت ۱۲ ساعت کار در شبانه روز
- ۲- حضور در ساعاتی که بیشترین مراجعه کننده وجود دارد
- ۳- توجه به مقتضیات سازمان

پرداخت در اوقات پرکار

طبق جدول زمانی پرداخت در اوقات پرکار، تعدادی از کارکنان در ساعت پرکار به کار اشتغال می ورزند و در ساعت دیگر بی-کار هستند.

روش تقسیم شغل

در روشن تقسیم شغل، دو نفر ساعات کار خود را با یکدیگر تقسیم می کنند. یعنی دو نفر جمماً ساعات کار رسمی را پر می کنند.

امتیازهای کار در منزل

- ۱- صرفه جویی در وقت به علت عدم ضرورت رفت و آمد به محل کار
- ۲- صرفه جویی در هزینه ها به علت انجام امور مربوط به خانواده و نگه داری از فرزندان
- ۳- راحت بودن و غیر رسمی بودن محیط خانه در مقایسه با محل کار

کار نوبتی

مهمترین ویژگی کار نوبتی، اختلال در سیکل‌های ۲۴ ساعته کنشهای فیزیولوژیک فرد است.

www.PNUEB.COM

Payam Noor University Ebook

PNUEb

کتابخانه الکترونیک پیام نور

نقش تفاوت‌های فردی در جدول زمانی کار

سنخ زمانی

یکی از عوامل مهمی که در فراوانی گردش کار و اثرات آن دخالت دارد، تفاوت‌های فردی کارکنان است.

برخی کار در شب، و برخی کار در روز را ترجیح می‌دهند.

سنخ زمانی

سنخ زمانی

به تفاوت های فردی کارکنان در ترجیح دادن زمان خواب یا بیداری، و یا ترجیح کار کردن در روز و یا شب، سنخ زمانی گویند.

فصل یازدهم

طراحی محیط کار

www.PNUebook.com

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پام نور

تأثیر سروصدا

سروصدا در محیط کار نه تنها بر وضعیت جسمانی فرد تاثیر می گذارد، بلکه روحیه و عملکرد شغلي کارکنان را تحت تاثیر قرار می دهد.

تأثیر موسیقی

تأثیر موسیقی بر عملکرد کارکنان

گرچه در مورد محرک یا اثربخش بودن موسیقی در عملکرد کارکنان تردید وجود دارد، اما پخش موسیقی در محیط کار باعث ایجاد شرایط کار مطبوعتر می شود.

درجہ حرارت موثر

درجہ حرارت موثر بہ چگونگی احساس از گرما و سرمای محيط دارد و بہ عوامل زیر وابستہ است:

- ۱ - درجه حرارت هوا
- ۲ - رطوبت هوا
- ۳ - جریان هوا
- ۴ - درجه حرارت اشیا در محيط

تأثیر درجه حرارت بر کار

درجه حرارت موثر و زیاد بر عملکرد شناختی، جسمی و ادراکی فرد اثر می گذارد.

طراحی محل کار

روش فضای باز

در روش فضای باز، دیوار اتاقها برداشته می شود و کارکنان هر واحد در یک فضای وسیع قرار می گیرند.

انواع شیوه ها

روش فضای باز

انواع شیوه ها

در روش فضای باز، فضای کار را به سه شیوه می توان طراحی کرد:

- ۱ - ساده یا بی آلایش
- ۲ - یکریخت
- ۳ - جایگاههای کار با شکل اختیاری

ویژگیهای روش فضای باز

- روش باز باعث افزایش تماس و ارتباط افراد با یکدیگر می شود
- روش باز نسبت به روشهای سنتی هزینه کمتری می برد
- روش باز غالباً باعث کاهش بهره وری و رضایت کارکنان می شود

شیوه های طراحی میزکار

- ۱- میزکار باز
- ۲- میزکار بسته

شیوه های طراحی میزکار

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پام نور.....

فصل دوازدهم

نقش زنان در کار

و
آثار آن

جنسیت و مدیریت

از تحقیقات مختلف در زمینه رابطه جنسیت و مدیریت می‌توان نتیجه گرفت که

عملکرد مدیریتی بسیار خوب، ضعیف و متوسط به طور یکسان در میان زنان و مردان وجود دارد.

علل کم رنگ بودن نقش زنان ایران در بهره وری ملی

نقش زنان ایران در بهره وری ملی ضعیف است. علل این وضعیت عبارت است از:

- ۱ - پایین بودن سطح کارایی و اثربخشی زنان
- ۲ - عدم به کار گیری گسترده و صحیح استعدادها و توانمندیهای زنان
- ۳ - عدم شناسایی علمی عوامل و موانع بهره وری زنان در خانواده
- ۴ - دخالت دادن احساسات در رفع موانع بهره وری زنان

علل عدم واگذاری پستهای مدیریت به زنان

- نگرانی مقامات بالاتر نسبت به کار کردن با مدیران زن
- عدم اطمینان مقامات بالاتر نسبت به موفق بودن زنان در کار رهبری و مدیریت در سازمان
- نگرانی مقامات بالاتر از شکل گیری و اشاعه شایعات در رابطه با کار کردن با زنان
- نگرانی مقامات بالاتر نسبت به کشیده شدن مشکلات محیط کار به محیط خانواده آنان (په دلیل کار کردن با همکاران زن)

علل کمبود

نمونه هایی از مدیران موفق زن در سازمانها

- نگرش منفی و انتظارات ویژه مرئوسان در رابطه با کار

کردن با سرپرستان زن

- تصورات قالبی مردان در رابطه با نقش زن در جامعه

- کم توجهی مدیریت سازمانها نسبت به واگذاری مسئولیت‌ها
به زنان

- کم بودن علاقه زنان نسبت به شرکت در دوره های

آموزش مدیریت

فصل سیزدهم

پویا شناسی گروه

و

رهبری

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پام نور

تعریف مفاهیم گروه

گروه، مجموعه‌ای از موجودات زنده است که با هم همکاری می‌کنند و به یکدیگر یا به حرکی مشترک پاسخ می‌دهند.

ویژگیهای گروه

ویژگیهای گروه

گروه دارای چهار ویژگی است:

- ۱ - از بیش از یک نفر تشکیل می شود و با یکدیگر تعامل دارد
- ۲ - دارای هدف مشترکی هستند
- ۳ - ساخت نسبتاً ثابتی دارند
- ۴ - اعضای گروه، خود را به عنوان جمعی استوار و پایدار ادراک می کنند

دلایل پیوستن به گروه

افراد به دلایل زیر به گروه می پیوندند:

- ۱ - امنیت
- ۲ - مزایای متقابل
- ۳ - نیاز به اجتماعی بودن
- ۴ - عزت نفس

مراحل شکل گیری و فروپاشی گروه

یك گروه طي پنج مرحله شکل مي گيرد و فرو مي پاشد:

- ۱ - مرحله شکل گیري
- ۲ - مرحله توفانزايي
- ۳ - مرحله هنجارسازی
- ۴ - مرحله عمل کردن
- ۵ - مرحله فروپاشي

مراحل شکل گیری و فروپاشی گروه

۱ - مرحله شکل گیری

در مرحله شکل گیری گروه:

- ۱- هدف یا هدفهای گروه تعیین می شود.
- ۲- بعضی از مقررات، قواعد یا هنجرها نیز وضع می شوند.

مراحل شکل گیری و فروپاشی گروه

۲ - مرحله توفانزایی

در مرحله توفانزایی، تعارضهایی بین افراد گروه پدید می آید. در این مرحله، رهبر تعیین می شود.

مراحل شکل گیری و فروپاشی گروه

۳- مرحله هنجارسازی

در مرحله هنجارسازی:

- ۱- افراد گروه برای حل تعارضها تلاش می کنند.
- ۲- هویت گروه شکل می گیرد. قوانین و قواعد رسمی و غیر رسمی وضع می شود.

مراحل شکل گیری و فروپاشی گروه

۴- مرحله عمل کردن

در جریان مرحله عمل کردن، گروه در مسیر هدف یا هدفهای تعیین شده عمل می کند. در این مرحله، اعضای گروه از هنجارها، مقررات و قواعد گروه پیروی می کنند.

مراحل شکل گیری و فروپاشی گروه

۵- مرحله فروپاشی

در مرحله فروپاشی، در صورت وصول گروه به هدفهاش، کار گروه به پایان می رسد و اعضاي گروه از هم جدا مي شوند.

تعریف مفاهیم اندیشه گروهی

اندیشه یا فکر گروهی در مواردی رخ می دهد که اعضای گروه تصمیمی را اتخاذ کنند که بعدها مشخص شود آن تصمیم اشتباه بوده است.

شرایط و قواعد اندیشه گروهی

شرایط وقوع اندیشه گروهی

پدیده اندیشه گروهی هنگامی رخ می دهد که خطری گروه هارا تهدید کند و در عین حال، گروه نیز از عقاید و نظرات خارج از دیدگاههای مطرح در گروه، آگاهی نیابد.

تعریف مفاهیم به هم پیوستگی گروهی

به هم پیوستگی گروهی فرایندی است که طی آن افراد گروه کاملاً به یکدیگر نزدیک می شوند.

شرایط تشکیل گروه به هم پیوسته

شرایط تشکیل گروه به هم پیوسته

به هم پیوستگی گروه در شرایطی اتفاق می افتد که اعضاي گروه وابستگی مقابل را بپذيرند و يكديگر را به عنوان منبع پاداش و وسیله اي برای دستیابي مشترك به هدفهای دلخواه گروه بپذيرند.

تعریف مفاهیم

تعارض تنش

تعارض تنش به حالت فردی گفته می شود که مجبور باشد در سازمان دو یا بیش از دو نقش متضاد را بازی کند.

تعريف مفاهيم

رهبري

رهبری یعنی فرایند اثر گذاشتن بر فعالیتهای گروهی به منظور نیل به هدفهای گروهی.

ویژگیهای رهبری

ویژگیهای رهبری

- با توجه به مفهوم رهبری، دو ویژگی در رهبر وجود دارد:
- ۱ - نفوذ در افراد گروه و رابطه صمیمی با آنان
 - ۲ - تمایل و رضایت افراد گروه در تبعیت از رهبر

مفاهیم نفوذ رهبری در گروه

برای اینکه رهبر بتواند بر دیگران اثر بگذارد از طرق زیر اقدام می کند:

- ۱ - اختیارات قانونی
- ۲ - اختیار برای پاداش دادن
- ۳ - اختیار و قدرت برای مجبور ساختن
- ۴ - قدرت شخصیتی
- ۵ - قدرت تخصصی

مدل‌های رهبری در گروه

تعدادی از مدل‌های رهبری در گروه عبارتند از:

۱- مدل صفات شخصیتی

۲- مدل‌های رفتاری

۳- مدل‌های اقتضایی

۱-۱- مدل اقتضایی فیدلر

۱-۲- مدل مسیر- هدف هاووس

۱-۳- مدل هنجاری (وروم و یتون)

مدل‌های رهبری در گروه مدل صفات شخصیتی رهبر

در مدل صفات شخصیتی رهبر کوشش می‌شود صفات شخصیتی رهبران مشخص گردد.

نتایج تحقیقات

صفات شخصیتی رهبر

تحقیقات نشان می دهند که رهبران موفق دارای الگوهای علاقه، توانایی ها و صفات شخصیتی ویژه ای هستند.

صفات ویژه رهبر

صفات ویژه رهبر

رهبران بسیار موفق در چهار ویژگی مشترک هستند:

- ۱ - هوش بالاتر از میانگین هوش مرئوسان
- ۲ - بلوغ اجتماعی و وسعت نظر و فکر
- ۳ - انگیزش‌های درونی و انگیزش پیشرفت
- ۴ - نگرش مناسب در زمینه روابط انسانی

مدل‌های رهبری در گروه مدل‌های رفتاری

در مدل‌های رفتاری رهبری تلاش می‌شود تا ساختار رفتارهای رهبری را مشخص کنند.

طبقه بندی رفتارهای رهبری

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیکی پیام نور....

طبقه بندی رفتارهای رهبری

رفتار رهبری به دو دسته کلی طبقه بندی می شود:

- ۱ - ملاحظه
- ۲ - آشنا کردن با ساختار شغل

طبقه بندی رفتار رهبر ملاحظه

منظور از ملاحظه آن دسته از رفتارهای رهبر است که مبتنی بر اعتقاد متقابل، ارتباط دو طرفه، احترام برای نظریات و عقاید مرئوسان و ملاحظه و رعایت احساسات آنان است.

طبقه بندی رفتار رهبر آشنا کردن با ساختار وظیفه

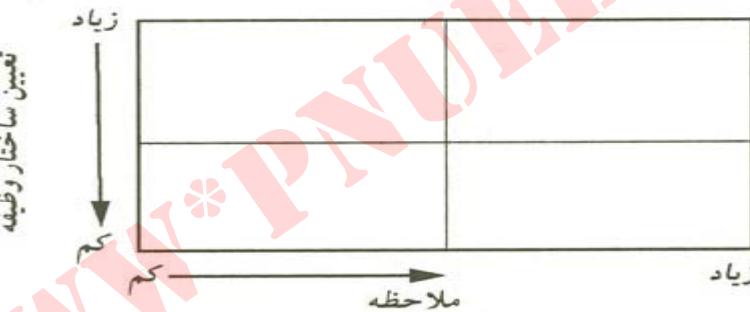
منظور از آشنا کردن با ساختار وظیفه، میزان کوششی است که رهبر گروه برای تعریف نقشهای خود و نقشهای گوناگونی که باید مرئوسان به عهده گیرند و نیز تعیین ساختار این نقشها صرف می کند.

رابطه ملاحظه و تعیین ساختار وظیفه

رابطه ملاحظه و تعیین ساختار وظیفه

طبق شکل که بیانگر رابطه ملاحظه و تعیین ساختار وظیفه است،
ممکن است رهبر در بعد تعیین ساختار وظیفه و ملاحظه امتیاز
زیاد، متوسط یا کم بگیرد.

رابطه ملاحظه و تعیین ساختار وظیفه

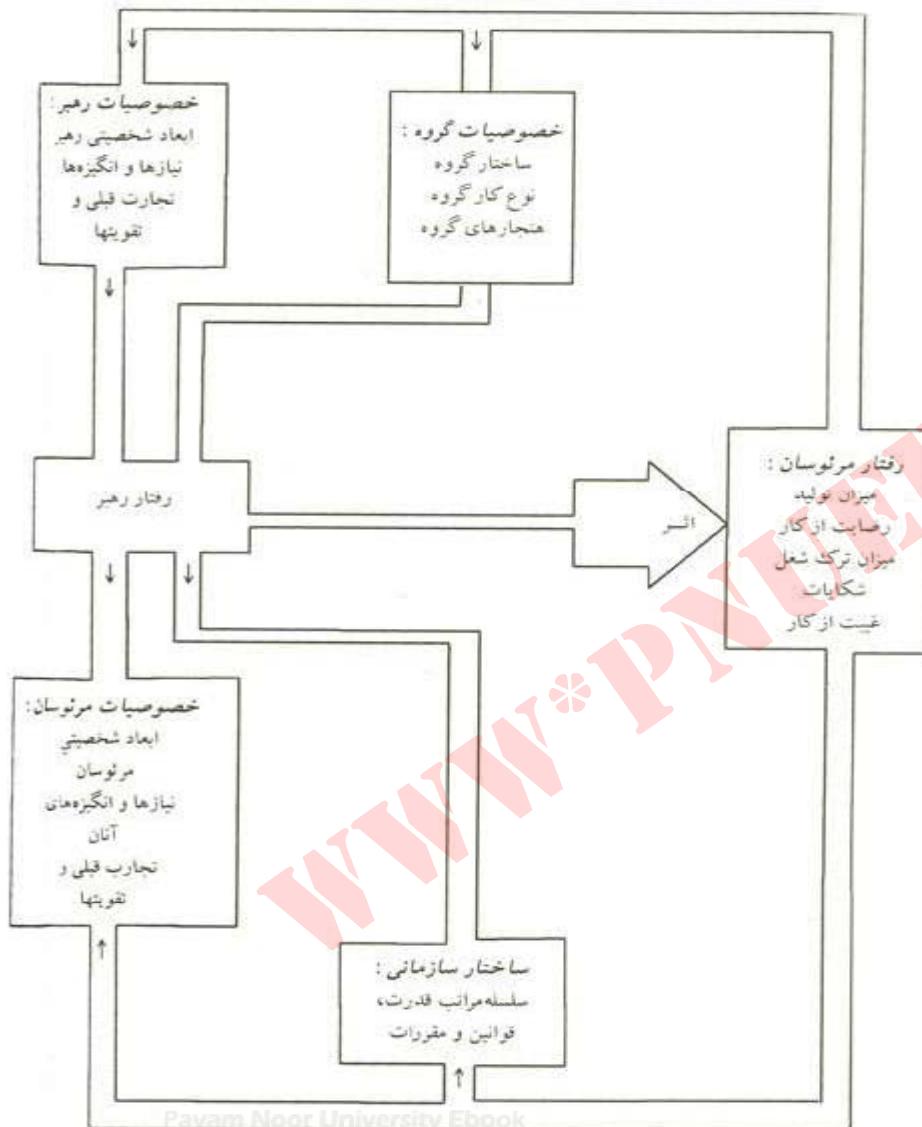
مدل‌های اقتضایی

در مدل‌های اقتضایی، چهار عامل مورد مطالعه قرار می‌گیرند:

- ۱- خصوصیات شخصیتی رهبر
- ۲- خصوصیات شخصیتی مرئوسان
- ۳- خصوصیات افراد گروه
- ۴- ساختار سازمانی

نمودار روابط متقابل چهار عامل

نمودار چهار عامل اساسی در مدل‌های اقتصادی

مدل‌های اقتضایی مدل اقتضایی فیدلر

در مدل اقتضایی فیدلر تلاش می‌شود اثر بخشی شیوه‌های مختلف رهبری (عدم مداخله، مردمی و آمرانه) مطالعه شود.

به عبارت دیگر

مدل‌های اقتصادی مدل اقتصادی فیدلر

در مدل اقتصادی فیدلر تلاش می‌شود نشان دهد که کدام شیوه رهبری برای کدام موقعیت مناسب است.

نتیجه؟

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

مدل اقتضایی فیدلر

نتیجه تحقیقات طرفداران نظریه اقتضایی فیدلر نشان داد که سه بعد یا جنبه، تعیین کننده ماهیت شیوه رهبری است:

- ۱- رابطه بین رهبر و اعضای گروه
- ۲- ساختار وظیفه
- ۳- قدرت موقعیتی

مدلهای اقتضایی مدل مسیر- هدف (هاوس)

طبق مدل مسیر- هدف، انگیزش، حاصل دو عامل است:

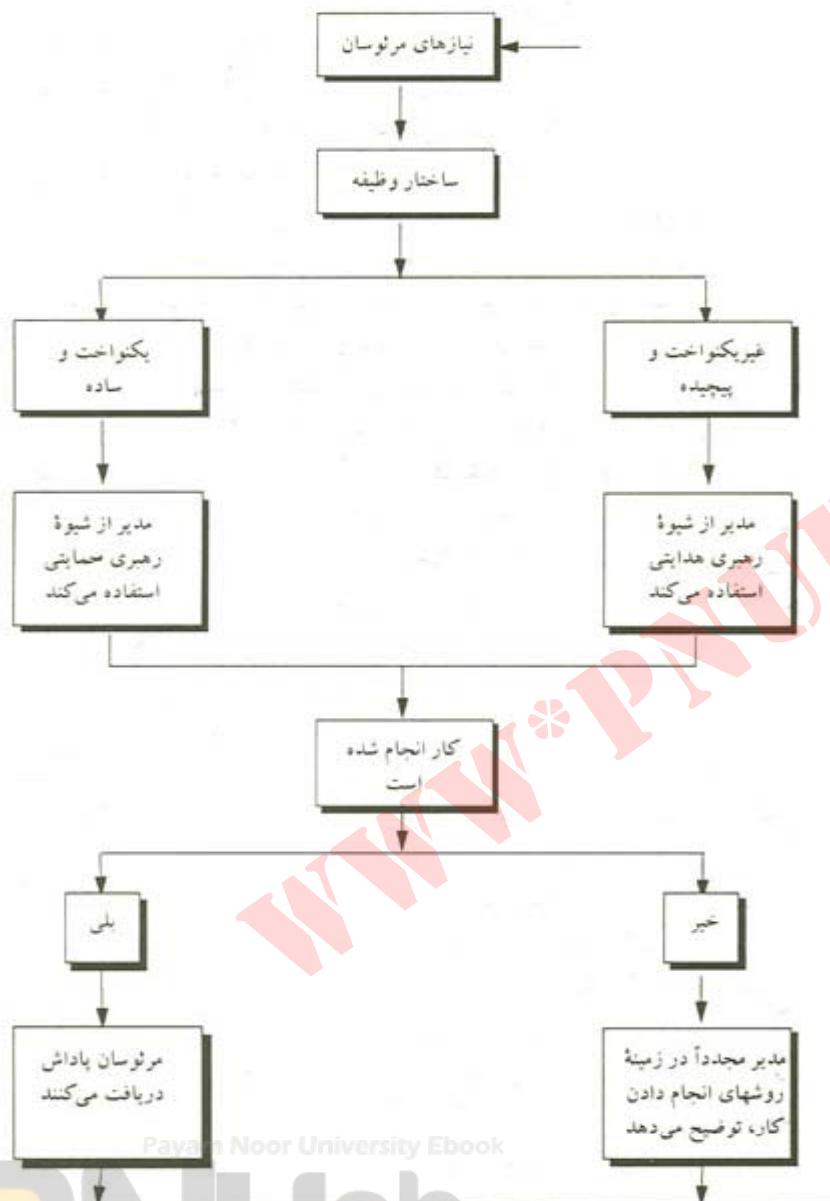
- ۱ - میزان کوشش و تلاش و سطح عملکرد فرد
- ۲ - انتظار دریافت پاداش مناسب با عملکرد

انواع رهبری

طبق مدل مسیر- هدف، چهار نوع رفتار رهبری را می توان مشخص کرد:

- ۱- رهبری حمایتی
- ۲- رهبری هدایتی
- ۳- رهبری مبتنی بر همکاری
- ۴- رهبری متوجه پیشرفت

مدل مسیر - هدف

مدل اقتضایی رهبری مدل هنگاری وروم- یتون

فرض اصلی مدل هنگاری:

هیچ شیوه رهبری برای همه موقعیتها مناسب نیست

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

مدل اقتضایی رهبری مدل هنگاری وروم- یتون

طبق مدل هنگاری، با تغییر درجه یا میزان مشارکت مرئوسان در

فرآیند تصمیمگیری، شیوه رفتار رهبری تغییر می کند.

فصل چهاردهم

آسیب شناسی فعالیتهای گروهی در کار

www*PNUEB*COM

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیک پام نور

موانع فعالیتهای گروهی در ایران

- ۱ - ناآشنایی مدیران با مزایای فعالیت های جمعی
- ۲ - تبلیغ تلاش فردی و نفی مشارکت گرایی
- ۳ - آموزش فعالیت به صورت فردی

-۴-

موانع فعالیتهای گروهی در ایران

- ۴- عدم آموزش و تشویق فعالیتهای گروهی در جامعه
- ۵- تاکید فرهنگ و نظام آموزشی بر رقابت فردی
- ۶- حاکمیت دیدگاه خردسال آموزی در نظام و مراکز آموزشی کشور

ویژگی مراکز آموزشی معتقد به کار گروهی

- ۱- آشنا بودن مدیرن با اهمیت و ارزش کار گروهی
- ۲- آشنا بودن مربيان با مهارت‌های آموزش کار گروهی
- ۳- ترغیب دانش آموزان به کار گروهی
- ۴- تشویق رفتارهای مبتنی بر فعالیت گروهی

ویژگی سازمان کار معتقد به کار گروهی

- ۱ - مشخص بودن هدفها برای کارکنان
- ۲ - احساس تعلق کارکنان به محیط کار
- ۳ - حل واقع بینانه مسائل
- ۴

ویژگی سازمان کار معتقد به کار گروهی

- ۴- توجه مدیران به دیدگاهها و خواستهای کارکنان
- ۵- ایجاد آمادگی در کارکنان برای اتحاد آنان در شرایط بحران
- ۶- اساس فعالیت، کار گروهی است

روش‌های آموزش مشارکت گروهی

۱- فنون بحث و گفتگو

۲- نقش گزاری و سرمشق گیری رفتاری

۳- آموزش کنفرانس ویدیویی

فصل پانزدهم

رفتار مصرف کننده

و

تبليغات

Payam Noor University Ebook

PNUeb

کتابخانه الکترونیکی پام نور

مفهوم رفتار مصرف کننده

مطالعه فرآیند هایی که در هنگام انتخاب، خرید، استفاده یا دور - ریختن و همچنین فروش محصولات، خدمات، افکار و تجربیات جهت ارضای نیازها یا آرزو های افراد یا گروهها، طی می شود.

مفهوم ترغیب زیر آستانه ای

منظور از ترغیب زیر آستانه ای عبارتست از تحریک ادراک فرد
به گونه ناآگانه.

عوامل تعیین کننده دریافت محرکها

- ۱ - شدت محرک و میزان تکرار آن
- ۲ - توجه
- ۳ - چگونگی تعبیر و تفسیر محرک

نظريه گشتالت و تبلیغات

تبلیغات بر اساس اصول سازماندهی ادراک در نظریه گشتالت،
صورت می گیرد.

اصول سازماندهی ادراک

اصول سازماندهی ادراک

- ۱ - اصل مشابهت
- ۲ - اصل بندش
- ۳ - همبستگی شکل و زمینه

اصل مشابهت

طبق اصل مشابهت، مصرف کنندگان تمایل دارند اشیایی را که دارای مشخصه های مشابهی هستند، گروهبندی کنند.

اصل بندش

طبق اصل بندش، مصرف کننده بر اساس تجربیات قبلی خود، تصویر موقعیت فعلی را کامل می کند و به آن معنی می دهد.

اصل همبستگی شکل و زمینه

طبق اصل همبستگی شکل و زمینه، مصرف کننده بخشی از ادراک خود را بر جسته می کند (شکل) و بر سایز اجزای ادراک مسلط می کند (زمینه).

تبليغات و روانکاوي

بر اساس نظریه روانکاوی،

بخشی از رفتار مصرف کننده تابع ضمیر ناخودآگاه اوست.

Payam Noor University Ebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور....

عوامل مورد توجه در تبلیغات

در تبلیغات لازم است ویژگیهای مصرف کنندگان مورد توجه قرار گیرد. برخی ویژگیهای مهم مصرف کنندگان عبارتند از:

ویژگیهای مصرف کنندگان و تبلیغات

شخصیت

خود پنداره

نقشهای ویژه جنسیت

سن

سایر عوامل موثر

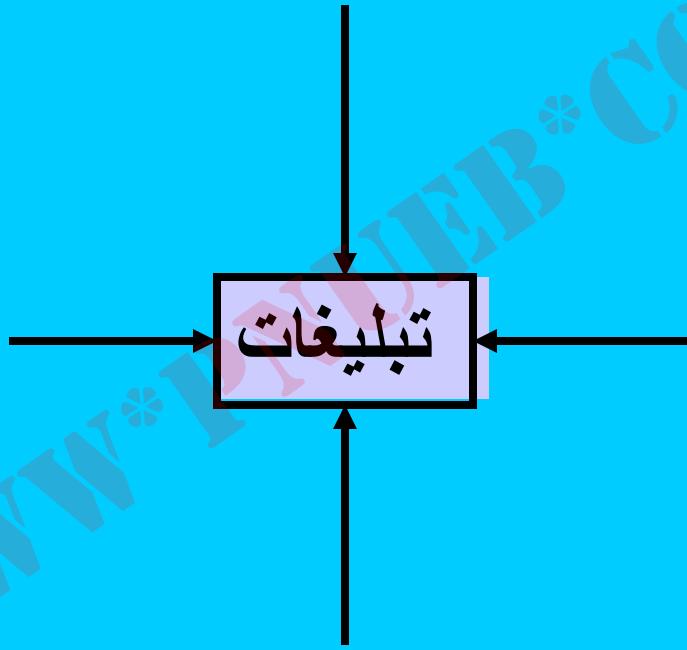
سایر عوامل موثر در تبلیغات

خلق مشتریان
زمان ارائه کالا یا خدمات
محیط فروش
نحوه نمایش کالا و خدمات
گروه های مرجع
سبکهای زندگی

ویژگیهای فرهنگی
بوم شناسی
صرف کننده

شرایط و موقعیت
و شیوه ارائه
کالا یا خدمات

ویژگی شخصیتی مصرف کننده

ویژگیهای کالا یا خدمات

روانشناسی کار

مجموعه مطالب و نکات مهم درس

دانش

PNUebook

کتابخانه الکترونیک پیام نور